

Česká koruna – stručná historie jedné měny

Mojmír Hampl
viceguvernér
Česká národní banka

Den otevřených dveří v ČNB, 4. června 2016

Koruna na našem území má dlouhou historii

- ČR drží název měny z dob Rakouska-Uherska, kde byla zavedena císařem Františkem Josefem I v roce **1892** – náhrada staré „zlatky“
- ČR jediný z nástupnických států (7 + 6), který si název měny udržel bez přerušení **dodnes** a jediný, který jej nikdy **neměnil**

Československá a česká koruna nikdy netrpěly velkou inflací

Tady všude se „korunou“ kdysi platilo...

...ale zatímco v Československu po roce 1918 působil Alois Rašín ...

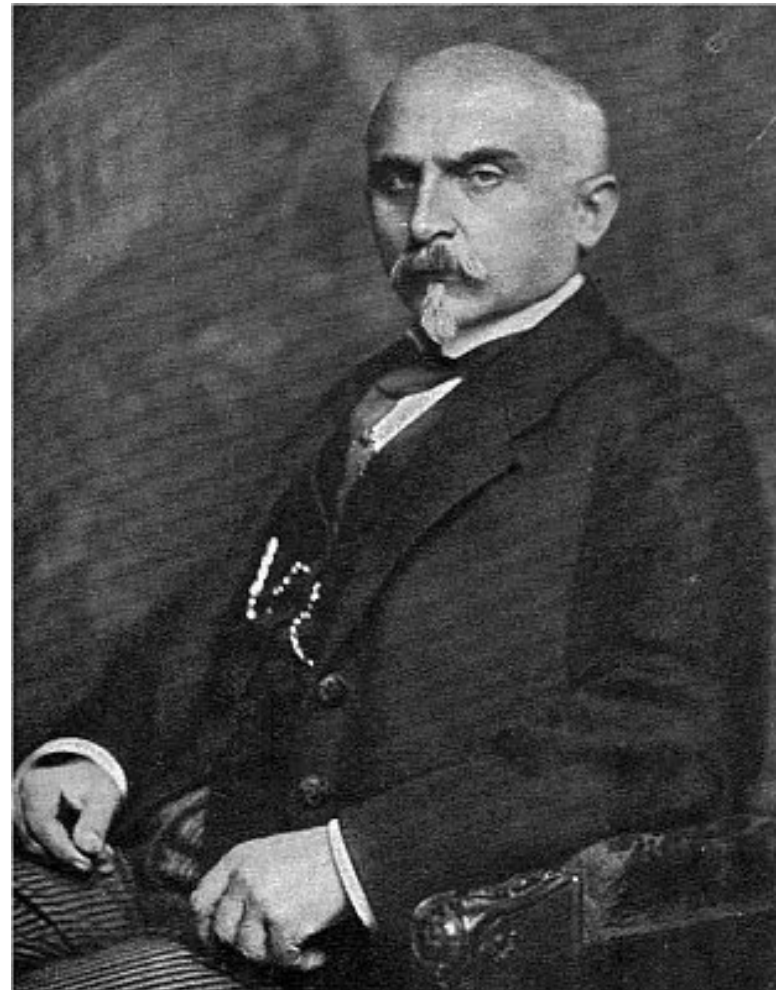
Prováděl striktní deflační politiku

V průběhu podzimu 1918 a zimy 1919 na území nástupnických států stále obíhaly rakousko-uherské koruny

25.2.1919 schválilo Národní shromáždění tajně Rašínův plán na okolkování bankovek

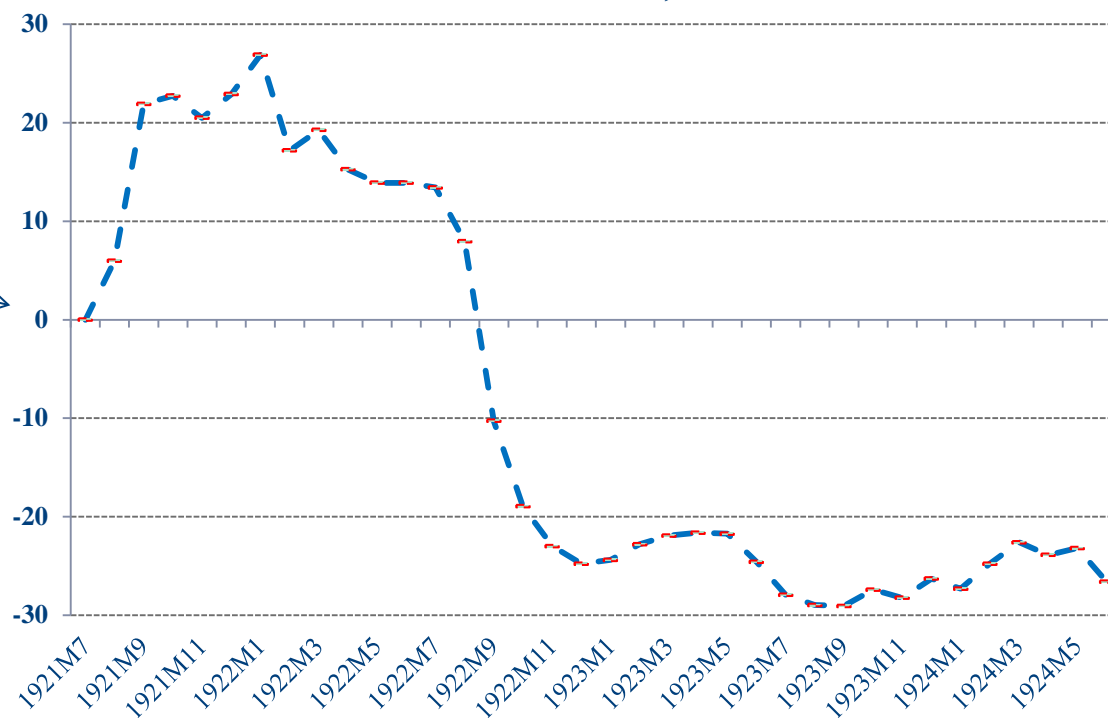
Od 26.2. do 9.3.1919 byly uzavřeny hranice a okolkovány bankovky obíhající na území Československa

Pouze ty byly dále uznány

...a cenová hladina klesala...

Cenová hladina v Československu, 7/1921 – 6/1924

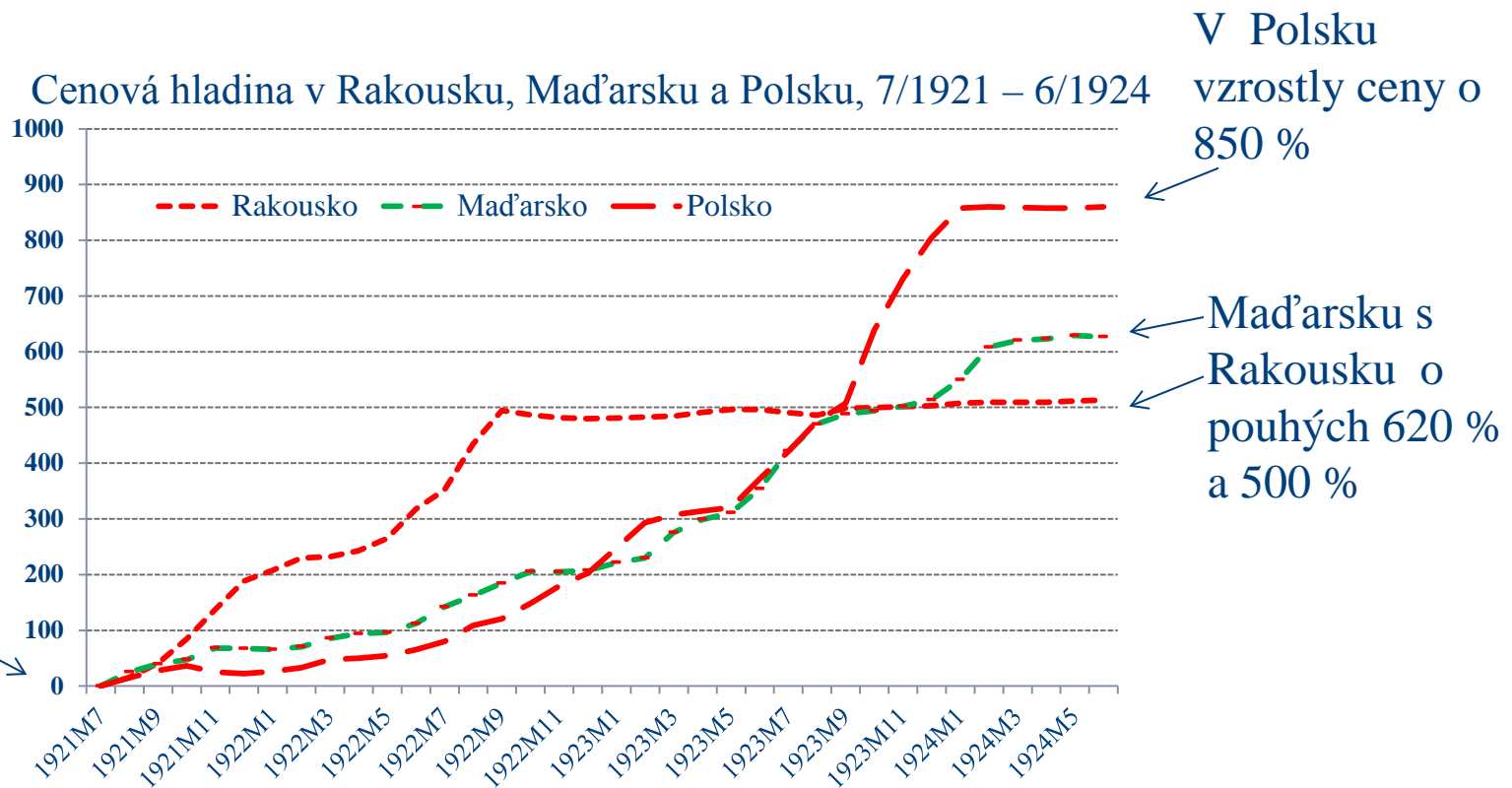

Červenec 1921
je nastaven
jako 0

Během tří let
se ceny snížily
o 26 %

Zdroj: Statistická ročenka, 1925

...v okolních zemích se tisklo a tisklo

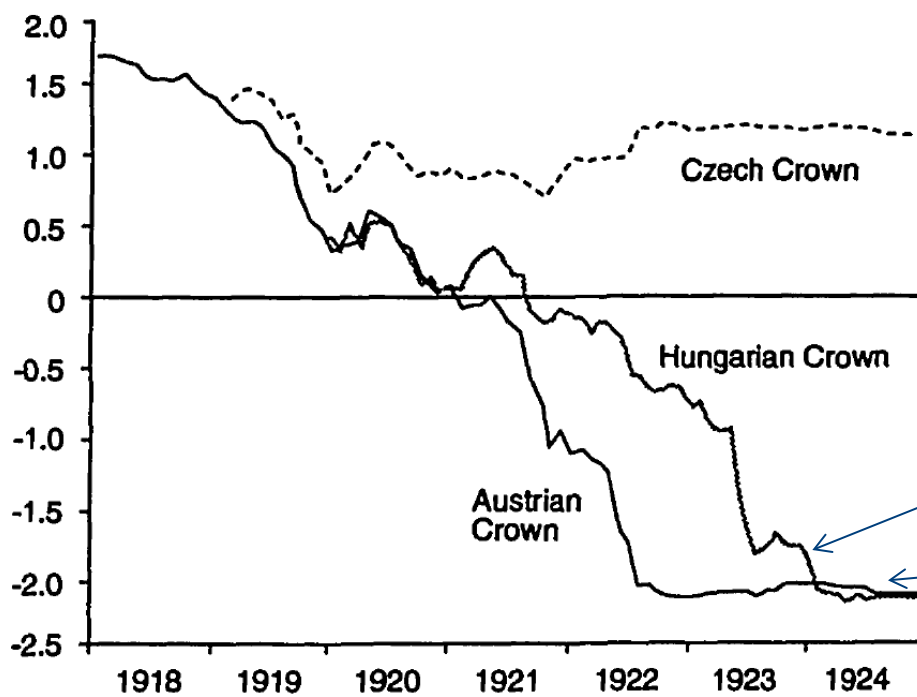

Zdroj: Sargent, T. J (1982): „The Ends of Four Big Inflations“, in Hall, R. E. ed. „Inflation: Causes and Effects“, University of Chicago Press.

To vedlo k prudkému oslabení jiných „korun“

Kurz Československé, Maďarské a Rakouské koruny proti Švýcarskému franku, 1918 - 1924

FIGURE 1 Successor Currencies in Zürich (Swiss centimes; end of month; logs)

Dolů znamená oslabení kurzu

Zatímco Československá koruna zůstala stabilní

Maďarská a Rakouská oslabily o zhruba 370 %

SOURCE: Schweizerische Nationalbank [1944] and Hantos [1925].

Zdroj: Dornbusch R (1994): „ Post-communist Monetary Problems: Lessons from the End of the Austro-Hungarian Empire“, An International Center for Economic Growth Publication.

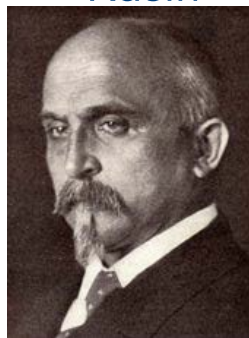
Dnešní debata? Nic nového pod sluncem

- Velmi podobná debata se v této zemi odehrála už před 80 lety
- V. Pospíšil (zastávce zlatého krytí, tj. poklesu cen, ve stopách A. Rašína)

versus

K. Engliš (zastávce stability cen, blíže modernímu pohledu)

Rašín

Pospíšil

Engliš

- Únor 1934: Pospíšil odstoupí z pozice guvernéra NBČS, nastupuje Engliš a je rozhodnuto o snížení hodnoty koruny o 1/6. Díky tomu téhož roku končí v ČSR recese i deflace, které předtím trápily ČSR téměř 5 let.
- Podobnost s 2013: Jiné země už měly tou dobou uvolnění měnové politiky za sebou.

Měnová reforma 1953

Největší ránu koruně přinesl
červen 1953

Nicméně, i „bankrotující“
komunistický režim raději
volil přímé zaplacení
vládního dluhu
obyvatelstvem před jeho
vymazáním inflací

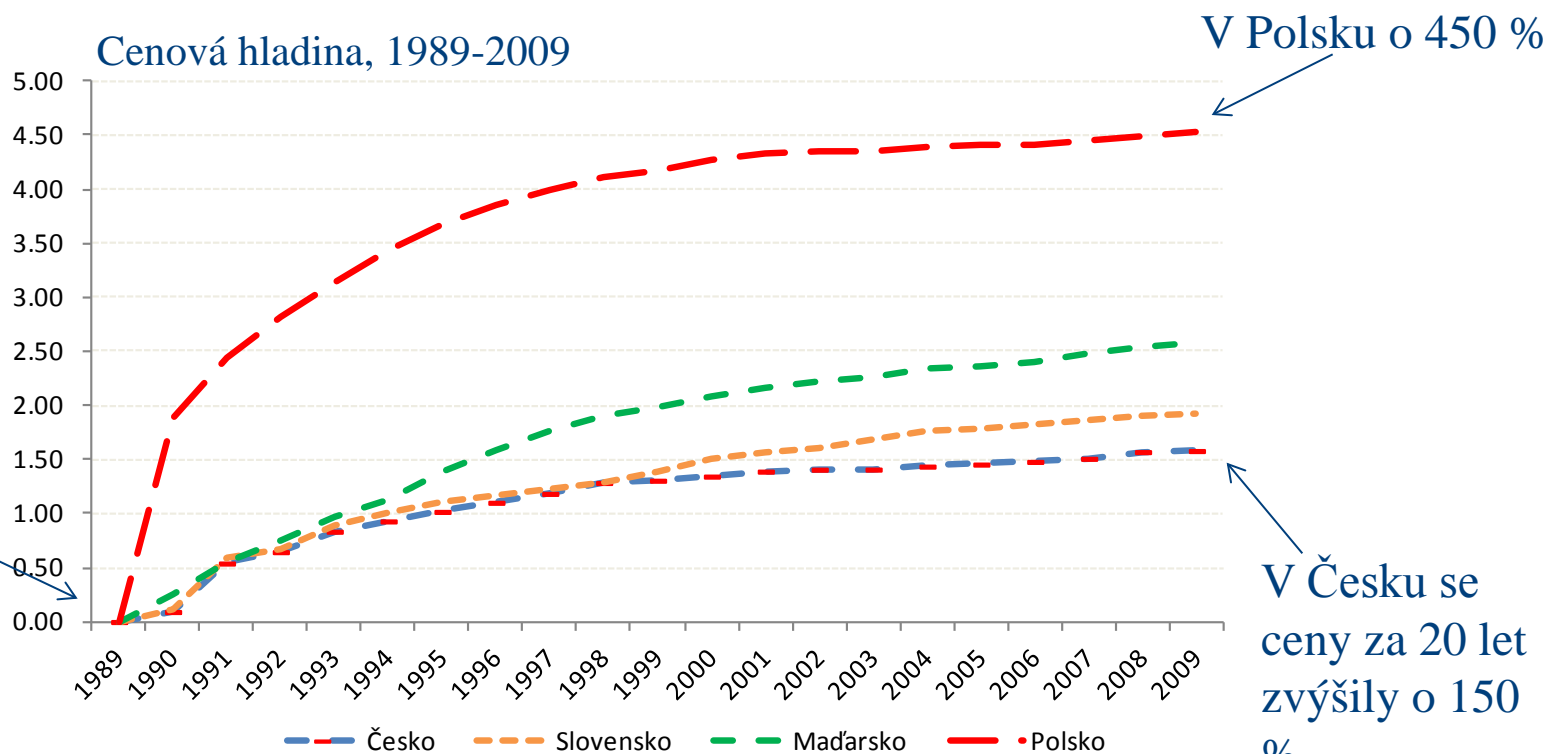
„Naše měna je pevná a měnová reforma
nebude. Všechno to jsou fámy, které šíří
třídní nepřátelé.“

Antonín Zápotocký, 29.5.1953

Po roce 1989 ...

Jsme v rámci možného – bylo nutné napravit relativní ceny – opět šli (a jdeme)
nejméně inflační cestou

Děkuji za pozornost